

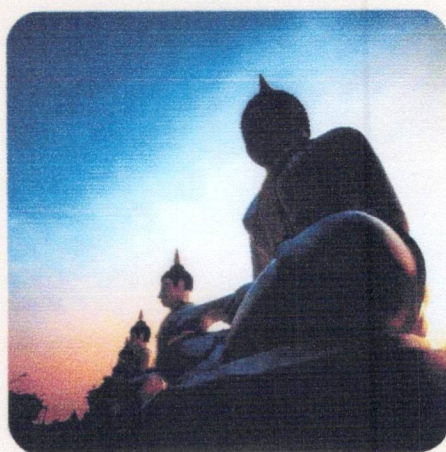

ฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเกษตร

มรดกทางภูมิปัญญาตำบลเมืองเกษตร
Indigenous Cultural Heritage

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
คือ
DNA
ของชุมชน

ประจำปี
งบประมาณ
2568

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา

จัดทำโดย กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเกษตร

คำนำ

*****

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟูและ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีต ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทย มีความสำคัญอย่างยิ่งช่วยสร้างชาติให้เป็น ปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับ ประยุกต์ หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสม สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเกษตร ได้เล็งเห็น ความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจบุคคลสำคัญของท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านของตำบลเมืองเกษตร เพื่อเป็นการสืบสานและอนุรักษ์ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจาก ชุมชน และเพื่อการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลใน ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ ต่อไป

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเกษตร

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

ความหมายฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑

ด้านเหตุการณ์

๘

ด้านแพทย์แผนไทย

๑๓

ด้านศิลปกรรม

๑๗

ด้านอื่นๆ

๒๐

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการ ศึกษา สังเกตคิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชน และในตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบ ค้นหาเพื่อศึกษา และนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัย ได้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

๑. ความรู้และระบบความรู้ ภูมิปัญญาเป็นระบบความรู้ที่ไม่ถือว่าเป็นวิทยาศาสตร์นั้น ในการศึกษาเรื่องภูมิปัญญาจะเข้าไปดูว่าชาวบ้านรู้อะไรอย่างเดี่ยวไม่พอ ต้องศึกษาว่าเขาเห็นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ อย่างไร

๒. การสั่งสมและการกระจายความรู้ ภูมิปัญญาเกิดจากการสั่งสมและการกระจายความรู้ โดยการนำความรู้มาบริการคนอื่น เช่น หมอพื้นบ้าน สั่งสมความรู้ทางการแพทย์ไว้ในตัวคนๆ หนึ่ง ซึ่งมีกระบวนการที่ทำให้เขาสั่งสมความรู้ เราควรศึกษาด้วยว่ากระบวนการนี้เป็นอย่างไร หมอคนหนึ่งสามารถสร้างหมอคนอื่นๆ ต่อมา ได้ อย่างไร

๓. การถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้มีสถาบันถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา แต่พบว่า มีกระบวนการถ่ายทอดที่ซับซ้อน ถ้าเราต้องการเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น เราต้องเข้าใจกระบวนการถ่ายทอด ความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

๔. การสร้างสรรค์ การปรับปรุงระบบความรู้ของภูมิปัญญาชาวบ้านไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่ได้ถูก ปรับเปลี่ยนความรู้และระบบความรู้เพื่อเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๘ สาขา/ด้าน ดังนี้

สาขาที่ ๑ ด้านเกษตรกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการกสิกรรม/การปศุสัตว์/การประมง/การป่าไม้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ โคก หนอง นา เป็นต้น

สาขาที่ ๒ ด้านหัตถกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานฝีมือหรืองานช่างที่ทำด้วยมือและอุปกรณ์อย่างง่าย โดยไม่ใช้เครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต เช่น งานจักสาน, งานแกะหนังตะลุง, งานทอผ้าด้วยมือ, งานเย็บปักถักร้อย, การทำหัวโขน เป็นต้น

สาขาที่ ๓ ด้านอุตสาหกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในงานที่ใช้ ทุน แรงงาน และเครื่องจักรเป็นองค์ประกอบหลักในการผลิต โดยมีเป้าหมายการผลิตสิ่งของเป็นจำนวนมากเพื่อการค้า และรวมถึงงานด้านการบริการ เช่นการทำเครื่องเรือนจากไม้แปรรูป (โต๊ะ/เตียง/ตู้) การแปรรูปสิ่งต่าง ๆ จากยางพารา เป็นต้น

สาขาที่ ๔ ด้านการแพทย์ไทย คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้าน เช่น การหัตถเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร), การใช้สมุนไพรในการรักษาโรค, การผดุงครรภ์พื้นบ้านโดยหมอตำแยของชาวไทยมุสลิม (โต๊ะบีแดด) เป็นต้น

สาขาที่ ๕ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การบวชป่า, การสืบชะตาแม่น้ำ, การทำแนวปะการังเทียม, การอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น

สาขาที่ ๖ ด้านศิลปกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม, ประติมากรรม, นาฏศิลป์, ดนตรี, ทัศนศิลป์, คีตศิลป์, การละเล่นพื้นบ้านและการนันทนาการ เช่น การขับร้องเพลงอีแซว, ลำตัด, ลิเก, หมอลำ, โนรา เป็นต้น

สาขาที่ ๗ ด้านภาษาและวรรณกรรม คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เช่น ภาษาโบราณ, ภาษาถิ่น, หนังสือ, ตำรา, ตำรับอาหาร, งานประพันธ์/บทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง, เรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน บทเพลงต่าง ๆ เป็นต้น

สาขาที่ ๘ ด้านอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการสะสมเลือกสรรและพัฒนาปรับปรุงอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับและ ได้รับการถ่ายทอดกันมาในสังคมเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกัน

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าภูมิปัญญาเป็นความรู้ความสามารถและวิธีการที่กลุ่มชนได้จากประสบการณ์ ที่สั่งสมไว้ใน การปรับตัวและดำรงชีพในระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมาภูมิปัญญาชาวบ้านจึงเป็นความรู้ความสามารถและวิธีการปฏิบัติของ ชาวบ้านที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันหากวิธีการนั้น เป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นและมีการนำไปปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย ชุมชนก็จะเรียกว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” แต่ถ้าได้รับการยอมรับในระดับชาติก็จะขยายกว้างเป็น “ภูมิปัญญาไทย”

ตารางเปรียบเทียบภูมิปัญญาท้องถิ่นกับภูมิปัญญาไทย

ประเภทภูมิปัญญา	ลักษณะที่เหมือนกัน	ลักษณะที่แตกต่างกัน
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เป็นองค์ความรู้และวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	เป็นองค์ความรู้และความสามารถ ในระดับบุคคลหรือระดับท้องถิ่นซึ่งมีขอบเขต จำกัด ในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาอีสาน ผ้าไหม แง่โตปลา หนังตะลุง เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน ฯลฯ
ภูมิปัญญาไทย		เป็นองค์ความรู้และความสามารถ โดยส่วนรวมเป็นที่ยอมรับใน ระดับชาติ เช่นภาษาไทย มวยไทย ต้มยำกุ้ง เป็นภูมิปัญญาไทย ฯลฯ

๑. ด้านเกษตรกรรม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านเกษตรกรรม

ชื่อ - สกุล	นางจรรยา ทองอินพงษ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านคูเมือง เลขที่ ๑๒ หมู่ ๒ ตำบลเมืองเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
เบอร์ติดต่อ	๐๘๖-๒๕๕๕๑๗๐
ประกอบอาชีพ	เกษตรกร
ภูมิรู้/ภูมิปัญญา	มีความสามารถด้านเกษตรกรรม (การเกษตรผสมผสาน)

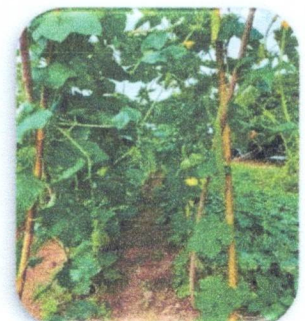
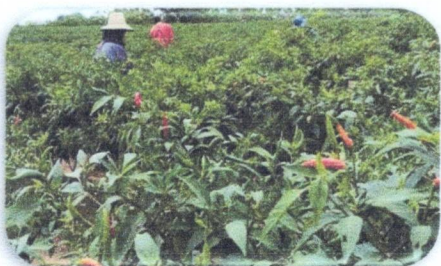
องค์ความรู้

เป็นระบบการเกษตรที่มีการเพาะปลูกพืชแบบผสมผสาน ปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์อยู่ในพื้นที่เดียวกัน ภายใต้การเกื้อกูล ประโยชน์ต่อกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การเลี้ยงปลา ปลูกข้าว การปลูกพริก ปลูกอ้อย ปลูกผัก และเป็นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับ ตนเองและครอบครัวได้

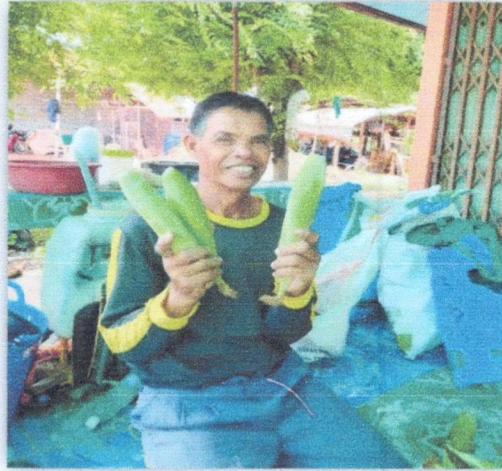
การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรผสมผสานผ่านผู้ที่สนใจ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

ผลงาน/รางวัลที่ได้รับ ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดพริกจินดา ในงานวันพริกและของดีอำเภอขามสะแกแสง

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านเกษตรกรรม

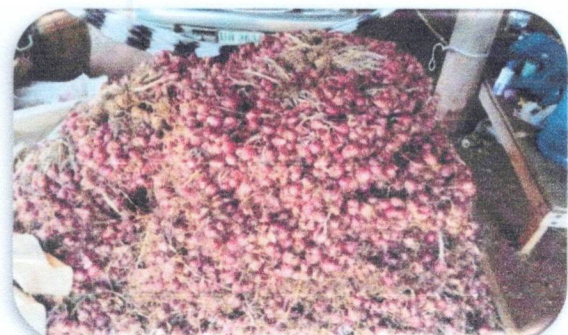
ชื่อ - สกุล	นายมานะ หวังเผือกกลาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านโนนเกษตร เลขที่ ๑๒๗ หมู่ ๕ ตำบลเมืองเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
เบอร์ติดต่อ	๐๙๓-๐๗๐๒๘๘๖
ประกอบอาชีพ	เกษตรกร
ภูมิรู้/ภูมิปัญญา	มีความสามารถด้านเกษตรกรรม (การเกษตรผสมผสาน)

องค์ความรู้

เป็นระบบการเกษตรที่มีการเพาะปลูกพืชแบบผสมผสาน ได้แก่ การปลูกข้าว การปลูกพริก ปลูกข้าวโพด ปลูกผัก ปลูกหอม กระเทียม โดยอาศัยหลักการระบบเกษตรผสมผสาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ จนประสบผลสำเร็จ เป็นรายได้ของครอบครัว

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรผสมผสานผ่านผู้ที่สนใจ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านเกษตรกรรม

ชื่อ - สกุล	นางฉันทน์ ไพโรบิ่ง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเมืองทอง เลขที่ ๒๓ หมู่ ๖ ตำบลเมืองเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
เบอร์ติดต่อ	๐๘๔-๕๔๘๔๗๕๑
ประกอบอาชีพ	เกษตรกร
ภูมิรู้/ภูมิปัญญา	มีความสามารถด้านเกษตรกรรม

องค์ความรู้

เป็นการเกษตรที่มีการเพาะปลูกพืชแบบผสมผสาน ได้แก่ การปลูกอ้อย ปลูกมัน การปลูกข้าว โดยอาศัยหลักการระบบเกษตรผสมผสาน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ จนประสบผลสำเร็จ เป็นรายได้ของครอบครัว

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรผสมผสานผ่านผู้ที่สนใจ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

๒. ด้านหัตถกรรม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านหัตถกรรม

ชื่อ - สกุล   นางประนอม อินทร์โคกสูง

ที่อยู่ปัจจุบัน   บ้านบุตะโก เลขที่ ๓๖ หมู่ ๓ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐

เบอร์ติดต่อ   -

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา   การทอเสื่อกก

องค์ความรู้

การทอเสื่อกก เพื่อใช้ในครัวเรือนและสามารถทำเป็นอาชีพเสริมขายให้กับคนที่สนใจ สามารถก่อให้เกิดรายได้ และเป็นแหล่งเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ที่สนใจเรียนรู้ และยังสามารถช่วยสอนและถ่ายทอดการทอเสื่อในงานกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเมืองเกษตร ในชุมชนและหมู่บ้าน

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านหัตถกรรม การทอเสื่อกก ผ่านผู้ที่สนใจ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านหัตถกรรม

- ชื่อ - สกุล**   นางนรินทร์ หวังขึ้นกลาง
- ที่อยู่ปัจจุบัน**   บ้านหนองโบลต์ เลขที่ ๕๕ หมู่ ๗ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
- เบอร์ติดต่อ**   -
- ภูมิรู้/ภูมิปัญญา**   การสานตะกร้าจากชองกาแพ, เส้นพลาสติก

องค์ความรู้

อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสานตะกร้าจากชองกาแพ,เส้นพลาสติกให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษา เพื่อทำเป็นรายได้ให้แก่ครอบครัว รับเชิญให้ช่วยสอนและถ่ายทอดการจักสานตะกร้าจากชองกาแพ,เส้นพลาสติกให้กับลูกหลาน บุคคลที่สนใจ และกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุในตำบลเมืองเกษตร และสามารถสารถีให้ดูเป็นตัวอย่างได้ และฝึกสอนแบบตัวต่อตัว

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านหัตถกรรม การสานตะกร้าจากชองกาแพ, เส้นพลาสติก ผ่านผู้ที่สนใจ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านหัตถกรรม

ชื่อ - สกุล

นายแสง หวังรวมกลาง

ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านโนนเกษตร เลขที่ ๑๓๕ หมู่ ๕ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐

เบอร์ติดต่อ

๐๙๘-๕๔๙๘๒๕๔

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

การทำไม้กวาดทางมะพร้าว

องค์ความรู้

อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำไม้กวาดทางมะพร้าว พร้อมทั้งได้ถ่ายทอดวิธีการทำไม้กวาดทางมะพร้าวให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษา และกิจกรรมของโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลเมืองเกษตร เพื่อเป็นการสร้างรายได้ไปเลี้ยงครอบครัวต่อไป

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านหัตถกรรม การทำไม้กวาดทางมะพร้าว ผ่านผู้ที่สนใจ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

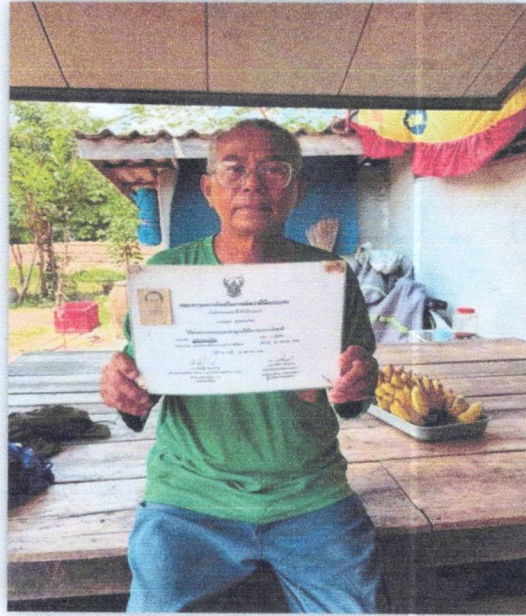

๓. ด้านการแพทย์ไทย

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านการแพทย์ไทย

ชื่อ - สกุล

นายสมุท บุญธรรมรัตน์

ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเมืองทอง เลขที่ ๘๔ หมู่ ๖ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐

เบอร์ติดต่อ

๐๘๔-๒๓๔๒๗๕๖

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

การนวดแผนไทย

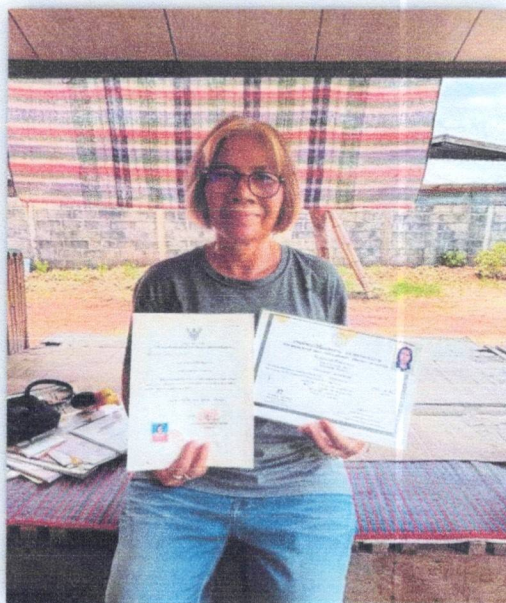
องค์ความรู้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการนวดแผนไทย นวดคลายเส้น นวดคอ บ่า ไหล่ หลังเอว ขา เนื่องจากอาการปวดตามร่างกาย พร้อมนวดประคบสมุนไพร เพื่อเป็นการสร้างรายได้ในครอบครัว

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการนวดแผนไทย ผ่านผู้ที่สนใจ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ภายในกลุ่ม
นวดแผนโบราณ และให้บริการนวดแผนไทยตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านการแพทย์ไทย

ชื่อ - สกุล	นางสาวพรภินันท์ โกมุทกลาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเมืองทอง เลขที่ ๘๔ หมู่ ๖ ตำบลเมืองเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
เบอร์ติดต่อ	๐๙๙-๑๔๒๐๑๔๒
ภูมิรู้/ภูมิปัญญา	การนวดแผนไทย

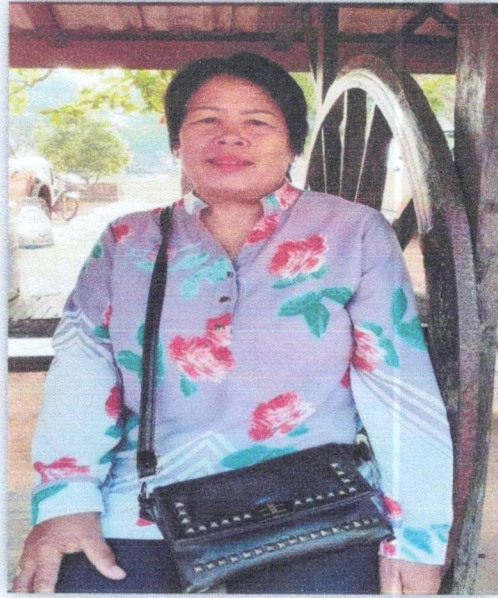
องค์ความรู้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการนวดแผนไทย การอยู่ไฟหลังคลอด นวดเปิดท่อน้ำนม กระตุ้น
ขับน้ำคาวปลาให้กับแม่หลังคลอด บริการนวดแก้อาการไมเกรน ปวดคอ บ่า ไหล่ หลังเอว ขา
เนื่องจากอาการ โรคออฟฟิศซินโดรม และอาการปวดตามร่างกาย พร้อมนวดประคบสมุนไพร
พร้อมทำลูกประคบ

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการนวดแผนไทย ผ่านผู้ที่สนใจ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ภายในกลุ่ม
นวดแผนโบราณ และให้บริการนวดแผนไทยตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านการแพทย์ไทย

ชื่อ - สกุล

นางระเวียง อาสานอก

ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเมืองทอง เลขที่ ๓๑๗ หมู่ ๖ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐

เบอร์ติดต่อ

-

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

การนวดแผนไทย

องค์ความรู้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการนวดแผนไทย นวดคลายเส้น นวดคอ บ่า ไหล่ หลังเอว ขา
เนื่องจากอาการปวดตามร่างกาย พร้อมนวดประคบสมุนไพร เพื่อเป็นการสร้างรายได้ในครอบครัว

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการนวดแผนไทย ผ่านผู้ที่สนใจ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ภายในกลุ่ม
นวดแผนโบราณ และให้บริการนวดแผนไทยตามที่อยู่ข้างต้น

๔. ด้านศิลปกรรม

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านศิลปกรรม

ชื่อ - สกุล	คณะรำไท่นตำบลเมืองเกษตร
ที่อยู่ปัจจุบัน	ตำบลเมืองเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
เบอร์ติดต่อ	๐๘๑-๗๒๕๒๓๐๖ (นางวรรณุช วันสันเทียะ ผู้ใหญ่บ้านคูเมือง)
ภูมิรู้/ภูมิปัญญา	การรำไท่น

องค์ความรู้

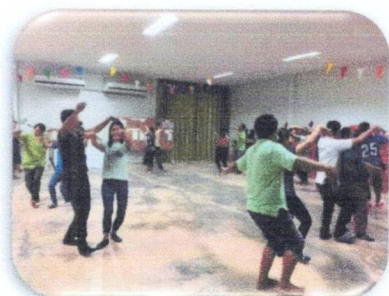
อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการรำไท่น เป็นการละเล่นพื้นบ้านชนิดหนึ่งของชาวโคราช มีมาแต่สมัยโบราณอย่างแท้จริง เพราะมีการเล่นกันทุกหมู่บ้าน เหตุที่เรียกชื่อว่า “รำไท่น” เพราะเดิมเป็นการรำประกอบจังหวะการตี " ไท่น " ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีหลัก ในการเล่น ตีในจังหวะ "ปะ ไท่น ปะ ไท่น ปะ ไท่น ไท่น "หรือ " ปะ ไท่น ไท่น ปะ ไท่น ไท่น " ใช้ไท่นใบเดียวหรือหลายใบก็ได้

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการรำไท่นผ่านผู้ที่สนใจ ศึกษาเกี่ยวกับด้านดนตรีพื้นบ้าน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

ผลงาน/รางวัลที่ได้รับ

- ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดรำไท่นการประกวดรำไท่นในงานบวงสรวงอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี อำเภอขามสะแกแสง ประจำปี ๒๕๖๖
- ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดรำไท่นการประกวดรำไท่นในงานบวงสรวงอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี อำเภอขามสะแกแสง ประจำปี ๒๕๖๘

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านศิลปกรรม

ชื่อ - สกุล	นายประชุม เจริญกลาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านคูเมือง เลขที่ ๓๘ หมู่ ๒ ตำบลเมืองเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
เบอร์ติดต่อ	-
ภูมิรู้/ภูมิปัญญา	ด้านดนตรีพื้นบ้าน (การตีโทน)

องค์ความรู้

อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการตีโทน เป็นการละเล่นพื้นบ้านชนิดหนึ่งของชาวโคราช ที่มีมาแต่สมัยโบราณเดิม " โทน " ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีหลัก ในการเล่นตีในจังหวะ "ปี่ โทน ปี่ โทน ปี่ โทน โทน "หรือ" ปี่ โทน โทน ปี่ โทน โทน" ใช้โทนใบเดี่ยวหรือหลายใบก็ได้

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการตีโทน แก่เยาวชน และผ่านผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับด้านดนตรีพื้นบ้าน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ตามที่อยู่ข้างต้น

ผลงาน/รางวัลที่ได้รับ

- เข้าร่วมการตีโทน ในการประกวดรำโทนการประกวดรำโทนในงานบวงสรวงอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี อำเภอขามสะแกแสง ในทุกๆปี

๕. ด้านอื่น ๆ

(เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี
พิธีกรรม อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน)

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านอื่น ๆ

ชื่อ - สกุล

นางแห่ง หวังเฝ้ากลาง

ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านคูเมือง เลขที่ ๑๐ หมู่ ๒ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐

เบอร์ติดต่อ

๐๘๘-๗๐๗๓๑๑๙

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

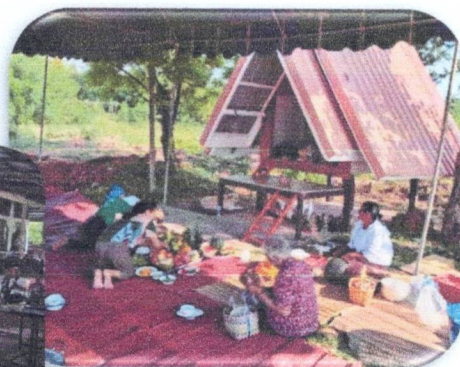
ด้านความเชื่อ, พิธีกรรม (การเลี้ยงศาลตาปู และการทำบุญกลางบ้าน)

องค์ความรู้

การเลี้ยงศาลตาปู และการทำบุญกลางบ้าน เป็นพิธีกรรมที่ต้องจัดขึ้นทุกปีของชาวบ้าน โดยชาวบ้านจะนับถือศาลตาปูประจำหมู่บ้าน เชื่อว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครอง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้าน จึงมักจะจัดพิธีเลี้ยงศาลตาปู และทำบุญกลางบ้านพร้อมกันเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเองและครอบครัว ถือเป็น การสืบทอดและสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีให้คนในหมู่บ้าน และสร้างความรักถิ่นฐานให้คนในหมู่บ้าน

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงศาลตาปู และการทำบุญกลางบ้าน ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับด้านความเชื่อ, พิธีกรรม สามารถสอบถามได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านอื่น ๆ

ชื่อ - สกุล นายชุ่ม เกิดนอก
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านคูเมือง เลขที่ ๑๕ หมู่ ๒ ตำบลเมืองเกษตร
 อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
 เบอร์ติดต่อ ๐๘๐-๔๘๘๘๙๕๙
 ภูมิรู้/ภูมิปัญญา ด้านความเชื่อ (ดูดวง ดูตำรา)

องค์ความรู้

การดูดวง ดูตำรา เรื่องของโหราศาสตร์ไทย เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพยากรณ์อนาคตและโชคชะตาของบุคคล รวมถึงเหตุการณ์สำคัญของบ้านเมือง กลายเป็นเรื่องที่หลายคน ค่อนข้างให้ความสนใจอย่างมาก จนมีการแตกแขนงการเรียนรู้ในเรื่องราวของโหราศาสตร์เกิดขึ้นมามากมาย อย่างที่เราได้เห็นในปัจจุบัน ถือว่าเป็นสิ่งที่ยังคงน่าค้นหา น่าสนใจ และเชื่อว่ายังไงเสียก็ไม่มีทางที่จะสูญหายไป จากคนไทยอย่างแน่นอน

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการดูดวง ดูตำรา ผ่านผู้ที่สนใจ สามารถสอบถามได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านอื่น ๆ

ชื่อ - สกุล

นางจันทน์ มุ่งแฝงกลาง

ที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเมืองทอง เลขที่ ๗๑ หมู่ ๖ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐

เบอร์ติดต่อ

๐๘๐-๗๕๖๑๓๓๒

ภูมิรู้/ภูมิปัญญา

ด้านการทำขนมข้าวแต๋น ,กล้วยฉาบ, กล้วยเบรคแตก

องค์ความรู้

เป็นการอนุรักษ์การทำขนมข้าวแต๋น, กล้วยฉาบ, กล้วยเบรคแตก เป็นขนมพื้นบ้าน จากภูมิปัญญาท้องถิ่น นับว่าเป็นอุตสาหกรรม ในครัวเรือนขนาดย่อม หลังจากที่ได้ผลิตขนมได้แล้ววางจำหน่าย สามารถเป็นรายได้ของครอบครัว และนับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการทำขนมข้าวแต๋น, กล้วยฉาบ, กล้วยเบรคแตก เป็นขนมพื้นบ้าน ผู้ที่สนใจเรียนรู้ สามารถสอบถามได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านอื่น ๆ

- ชื่อ - สกุล   นางจุล ว่างกลาง
- ที่อยู่ปัจจุบัน   บ้านโนนเกษตร เลขที่ ๑๘๕ หมู่ ๕ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
- เบอร์ติดต่อ   ๐๘๑-๐๗๖๔๖๑
- ภูมิรู้/ภูมิปัญญา   ด้านการทำขนมข้าวโป่ง, ขนมดอกจอก, ขนมนางเล็ด

องค์ความรู้

เป็นการอนุรักษ์การทำขนมข้าวโป่ง, ขนมดอกจอก, ขนมนางเล็ด เป็นขนมพื้นบ้านไทยโบราณ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น นับว่าเป็นอุตสาหกรรม ในครัวเรือนขนาดย่อม มีการจำหน่ายสามารถเป็นรายได้ของครอบครัว และนับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการทำขนมข้าวโป่ง, ขนมดอกจอก, ขนมนางเล็ด เป็นขนมพื้นบ้านไทยโบราณ ผู้ที่สนใจเรียนรู้ สามารถสอบถามได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านอื่น ๆ

- ชื่อ - สกุล** นางสาวกาญจนา หวังรวมกลาง
- ที่อยู่ปัจจุบัน** บ้านโนนเกษตร เลขที่ ๑๓๕ หมู่ ๕ ตำบลเมืองเกษตร
อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
- เบอร์ติดต่อ** ๐๙๘-๕๔๙๘๒๕๔
- ภูมิรู้/ภูมิปัญญา** ด้านการทำขนมไทย ได้แก่ ขนมตาล, ขนมใส่ไส้, ขนมห่อ, ขนมปั้นขลิบ

องค์ความรู้

เป็นการอนุรักษ์การทำด้านการทำขนมไทย ได้แก่ ขนมตาล, ขนมใส่ไส้, ขนมห่อ, ขนมปั้นขลิบ เป็นขนมไทยโบราณ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น นับว่าเป็นอุตสาหกรรม ในครัวเรือนขนาดย่อม มีการจำหน่าย สามารถเป็นรายได้ของครอบครัว และนับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการทำขนมไทย ได้แก่ ขนมตาล, ขนมใส่ไส้, ขนมห่อ, ขนมปั้นขลิบ เป็นขนมไทยโบราณ ผู้ที่สนใจเรียนรู้ สามารถสอบถามได้ตามที่อยู่ข้างต้น

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลเมืองเกษตร ด้านอื่น ๆ

ชื่อ - สกุล	นางสำเนียง มีกำปัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเมืองทอง เลขที่ ๒๐ หมู่ ๖ ตำบลเมืองเกษตร อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๒๙๐
เบอร์ติดต่อ	๐๙๓-๐๗๘๙๕๕๘
ภูมิรู้/ภูมิปัญญา	ด้านการทำน้ำพริกปลาร้า

องค์ความรู้

การทำน้ำพริกปลาร้า คือ เป็นอาหารพื้นบ้านประเภทน้ำพริกชนิดหนึ่งที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นการถนอมอาหารอีกรูปแบบหนึ่งของคนในชุมชน โดยนำเนื้อปลามาหมัก (ปลาร้า) มาสับ จากนั้นปรุงรสชาติ น้ำพริกปลาร้าจะมีทั้งสุกและดิบ สามารถเลือกรับประทานได้ตามความชอบ การทำน้ำพริกปลาร้านับว่าเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนขนาดย่อมได้ เพราะบางครั้งครอบครัวทำเป็นอาชีพเสริม มีการวางจำหน่าย สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และนับว่าเป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

การถ่ายทอด/การเผยแพร่องค์ความรู้

ถ่ายทอดความรู้ด้านการทำน้ำพริกปลาร้า ผู้ที่สนใจศึกษาเรียนรู้ สามารถสอบถามได้ตามที่อยู่ข้างต้น

